

7/8878

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 3645
Konu : Soru Önergesi

05 EKİM 08.2009 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 13.08.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8878/14853/32140 sayılı yazı,
b) 19.08.2009 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-158-30/3526 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan Ordu Milletvekili Rahmi GÜNER'e ait 7/8878 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1 - Görüş 7/8878 (2 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Rahmi GÜNER
Ordu Milletvekili

Esas No

:7/8878

Sayın Başbakan, Karadeniz Gazetesi Muhabiri Erhan Esaspehlivan ile yaptığınız mülakatta "Biz her zaman tarımı destekleyen bir hükümet olduk. Ve her zamanda desteklemeye hazırız. Fakat bu işi bir düzene oturtmak lazım. Fındık, Toprak Mahsulleri Ofisi 'nin işi değil. Bir kere TMO 'nun devre dışı kalacağı kesin. Yani devlet ve siyaset artık fındıktan elini çekecek" diyorsunuz. Borsadan bahsedip "Bir bilgisayar sistemi gibi işleyen bir sistem kuruyoruz Fındık içinde bir borsa kurup, fiyatın ve talebin bu borsada belirlenmesi yönünde çalışmalarımız var. Yani şöyle düşünün, borsada nasıl kağıtların piyasa taleplerine göre fiyatı belirleniyor düşüyor veya artıyorsa öyle bir sistem düşünüyoruz. Yıllardır fındık üreten kesimler hep sırtlarını devlete dayadılar... Devlet satamayacağı fındığı halkı mağdur olmasın diye defalarca alıp deposunda sakladı, aldığıнын yarı fiyatına satmak zorunda kaldı. Yazık günah değil mi bu devlete. Bu paralar milletimizin cebinden çıkmıyor mu? Yani hazırcılığa çok alıştık. Ben toplayayım, devlet alsın. Artık böyle bir sistem dünyanın hiçbir yerinde uygulanmıyor... Sen ürettiğin ürünün piyasasını da takip edeceksin. Dünya ile koordineli hareket edeceksin. Her şeyi devletten beklemek olmaz. TMO artık fındıktan elini çekecek. Fındığın fiyatı borsada belirlenecek. Artık üreticide fındığını borsadaki değerine göre satacak. Fakat alan kurum devlet yani TMO olmayacak. " Bu bağlamda;

SORU 1) Fındıkta taban fiyat açıklamasındaki gecikmenin ana nedeni, fındık üreticisinin ürününü düşük bedelle piyasaya sürmesini sağlamak için midir? Yukarıda yaptığınız açıklamalardan Fındık üreticisinin kaderine terk edildiği sonucu mu çıkmaktadır?

CEVAP 1) Bakanlar Kurulu tarafından verilen görev ile 2006 yılından itibaren fındık piyasalarına müdahil olan TMO; yapmış olduğu uygulamalarla her zaman üretici mağduriyetini önlemeye çalışmış ve kendisine yönelen bütün ürünü satın almıştır.

TMO, fındık piyasasında görev aldığı 2006 yılından itibaren alım fiyatlarını hasat sezonu öncesinde açıklamıştır. 2009 yılında alım fiyatı açıklanmamasının nedeni ise yeni fındık stratejisinin uygulamaya konulmasıdır. 14 Temmuz 2009'da açıklanan yeni strateji kapsamında müdahale alımlarına son verilerek üreticilerimizin alan bazlı desteklenmesine başlanılmıştır.

2009-2010 döneminde beklenen rekoltenin ihtiyacı karşılamayacak seviyelerde olması nedeniyle fındık stratejisinin açıklanmasının piyasayı olumsuz etkilemeyeceği düşünülmektedir.

Strateji incelendiği takdirde fındık üreticisinin kaderine terk edilmesi gibi bir durumun kesinlikle söz konusu olmadığı görülecektir. Zira serbest piyasalarda fındık fiyatı ne olursa olsun yasal alanda üretim yapan üreticilerimize strateji gereği 150 TL/Da destek verilmektedir.

Yasal alan dışında üretim yapan üreticilerimize ise alternatif ürün ve sökümlü desteği tutarı verilmektedir. Bu sayede yasal alanlarda üretim yapan fındık üreticilerinin haksız rekabete maruz kalmaları önlenmiş olacaktır.

SORU 2) Bunu sağlamak için Toprak Mahsulleri Ofisinin işi Fındık değil şeklinde bir açıklamanız olmuş mudur? Toprak Mahsullerinin işinin Fındık olmadığını başından beri ifade eden muhalefet liderlerine neden kulak vermediniz? Fiskobirliğin yönetimini ele geçirmek için ihtiyaç duyduğu krediyi vermediğiniz yönündeki eleştirileri nasıl karşılıyorsunuz?

CEVAP 2) TMO, 1938'den beri üreticilerden alım yapmakta olup, bu alanda edinmiş olduğu tecrübesini 2006 yılından itibaren fındık sektöründe de başarılı ile kullanmıştır.

Ancak, yüksek miktarda üretim fazlasının mevcut olduğu bir sektörde zaten ne TMO'nun ne de başka bir Kamu Kurumunun destekleme alımı yapması üretim fazlası sorununun çözmeyeceğinden yeni strateji doğrultusunda TMO'nun fındık alım görevine Bakanlar Kurulu tarafından son verilmiştir.

SORU 3) Hükümetiniz Fiskobirliği piyasa aktörü olmaktan çıkararak neyi amaçlamıştır ve hangi çevrelere hizmet etmiştir?

CEVAP 3) Fiskobirlik'in herhangi bir şekilde devlet eliyle piyasadan çekilmesi söz konusu değildir. Zira Fiskobirlik, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri hakkındaki Kanun uyarınca özerk yapıya kavuşmuş olup, faaliyetleri nedeniyle sadece üyelerine karşı sorumludur.

4572 sayılı Kanun uyarınca, ülkemizdeki diğer üretici birlikleri gibi Fiskobirlik de faaliyetlerinden doğan zararlarını hazineden veya başka bir kamu kurumundan karşılayamamaktadır.

Fiskobirlik'in içerisinde bulunduğu mali sıkıntılar nedeniyle alım yapamayacak hale gelmesi Bakanlığımız veya başka bir kamu kurumunun müdahalesi sonucu değil bugüne kadar Fiskobirlik yetkililerince uygulanan yönetim politikalarından kaynaklanmıştır.

SORU 4) Fındık üretiminde 2007, 2008 ve 2009 yıllarında girdi maliyetlerindeki artış oransal olarak nedir? Bu oran dikkate alınarak mı 2009 fındık taban fiyatı belirlenecektir? Yoksa yukarıdaki açıklamalarınızdan bu yıl fiyat açıklamayacağınız sonucumu çıkarılmalıdır?

SORU 5) Hükümetiniz tarafından fındık taban fiyatının belirlenmemesi, üreticinin, maliyetinin altında ürünlerini elden çıkarması sonucunu doğuracaktır. Bu anlayışı Anayasamızda yer alan "sosyal devlet" ilkesiyle nasıl bağdaştırıyorsunuz? Bir sanayi ürünü de olan Fındığı piyasacı bir anlayışla borsada kaderine terk etmek ülke ekonomisine ne kazandıracaktır?

SORU 6) Tarım bütün ülkelerde desteklenir ve çiftçinin ürünü bütçe kaynaklarıyla fonlanırken söz konusu Fındık olunca Hükümetiniz neden piyasacı bir söyleme Ram olmaktadır? Taban fiyatının şu ana kadar açıklanmaması, fındık üreticisinin perişan olmasına yol açmaz mı?

CEVAP 4-5-6) Fındık taban fiyatının açıklanmamasının nedeni üreticiyi yalnız bırakmak değil, yeni fındık stratejisinin uygulamaya konulmasıdır.

Fındık stratejisi incelendiğinde; yasaya uygun alanlarda üretim yapan üreticilerin korunması amacıyla alan bazlı destek ödemesi planlandığı ve piyasa arz -talep dengesine göre oluşacak fiyattan olumsuz etkilenmemesi için tedbirler alındığı görülecektir.

SORU 7) Özellikle Ordu ve Giresun İllerinin ekonomik yapısı dikkate alındığında fındığın bu iller için stratejik bir ürün olduğu görülmüştür. Türkiye'nin 2002 yılından bu yana fındık ihracatından sağladığı gelir miktarı yıllar itibariyle nedir?

CEVAP 7) Türkiye'nin fındık ihracatından elde ettiği gelir yıllar itibariyle aşağıdaki tabloda belirtilmektedir.

SEZON*	Değer (Milyon Dolar)
2002-03	594
2003-04	916
2004-05	1.554
2005-06	1.953
2006-07	1.262
2007-08	1.590
2008-09	1.145

Kaynak: DTM

* Sezon: Bir önceki yılın Eylül ayından sonraki yılın Ağustos ayına kadar ki dönemdir.

SORU 8) Türkiye'nin Fındık üreticisine 2002 yılından itibaren sağladığı destekleme alım miktarı yıllar itibariyle nedir ve üreticiye ne kadar ödeme yapmıştır?

CEVAP 8) 16.06.2000 yılında kabul edilen 4572 sayılı Kanun uyarınca Fiskobirlik özerk yapıya kavuştuğundan 2002 yılından 2006 yılına kadar müdahale alım fiyatı açıklanmamıştır. TMO'nun 2006 yılından itibaren fındık piyasalarına müdahil olması sonucu son üç yılda almış olduğu 694 bin ton ürün karşılığı yapmış olduğu ödeme miktarı ise 2,82 Milyar TL'dir.